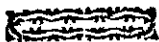

Hazánkbeli Tudósítások.

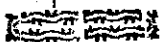
Az Erdélyi Diétának ezen folyó hónapnak végével vége szakad. — A' Magyar Országí Országos Deputátziók, mellyeket ezen hónapnak 20 dikára el-kezdődnek reménylünk vala, el-hatalzattas, és csak Augústusnak közepe tályán fognak el-kezdődni, a' miut a' Budai Levelek vélekednek, mellyekből a' N. Bihar Vármegyei Restauratoról és Intellátoról szóról szóra ezeket írhatjuk:

„Nagy Várad 8. Jul. — „A' Cs. Királyi Fei-ségnek Komarálisa, Act. Int. Státus Consiliariútsa, a' E. Erdélyi Ud. Kantzeliarianak Prézesse R. Sz. B. béli Gróf Székely Teleky Sámuel Ur Excellenciája, a' T. N. Bihar Vgyei Főispányságba melly nagy készülettel, tisztelettel és közönséges örömmel iktatott légyen-bé, azt ide szóról szóra le írni allg lehet. — Juniusnak 29-dikén késő estve érkezett vala-meg, a' Királyi Biztos G. Brunzsvik Josef Ur Ő Éxjával Debretzenbe. Más-napra kelve mind a' Vármegyebéli főbb Nemesektől, mind a' Városi Tanátstól meg-tiszteltetvén, az egész napot munkában töltötte. Juliusnak 1. napján számos Nemesektől kifirtetvén, N. Várad felé indult, és ebédre Batskay István Fejediemnek hajdoni Hazájába, Kiss-Marjába érkezett, a' honnan ebéd után 6 órakor meg-indulván Biharba érkezett, a' honnan ezen Vgye neveztetik — és midőn azon hegy tetejére érkezett volna, melyről N. Várad szemléltetik vala, itt megint a' Nemeségnek más Sergétől vétetek körül, midőn fő Tiszt Endő Költsey Kende Lázló Ur-tól közöntetett vala. Ugyan itt varja vala ezert N. V-gyének nem forma ruhában ültözött, és Kapitányok Mits Baranyí Mihaly Ur vezérlése alatt 3 Sergekre díztott Nemesi Rendje nyeregben, kik által N. Váradra be-kifirtetett. Meg érkezésével sok musika és trombita zengések, valamint a'

gy. lövések között a' nagy Katédrás Templom-
 ba kifirtették, és kereftül mene azon gyözedelmi
 Kárpiton, melyet a' Sidók készítetnek vala zöld
 ágból, és arannyas ezüsties kszületekkel fel-ékesi-
 tettenek vala. — A' Sidóknak Elöljárójok Deák
 nyelven közöntötték ő Exjokat, a' többi pedig 2
 sorban álván égő viasz gyertyákat tartanak vala ke-
 zekben. Innen, a' minden felől őszve todúlt nép-
 nek öröm kiáltozásai között a' Vgye Házához kifir-
 tetett, hol az edgyesült Görög Püspök Urtól a' Stá-
 tusoknak sokasága előtt igen örvendetes szép beszéd-
 del fogadtatván, a' Várgye gyűlése Palotájába ve-
 zettetett. — Következendő napokon, u. m. Julius-
 nak 2. és 3-dikán valamint az *Instellátzióról*, ugy
 a' V-gye széke ujittásáról tanátskoztanak. 4 dik-
 ben a' körül lévő Vgyékből nagy számmal bé-se-
 reglett Nemesség tiszteli vala ő Exját. — 5 dik-
 ben reggeli 9 óraker, a' mi Eleinknek bé-vett ke-
 gyes szokások szerint, elsőbben a' Szent Lélek ke-
 gyelme kérésére a' R. Katholikum Templomba,
 annak utánna a' Reformátumba menének, hol az
 elsőben Fő Tiszt. Kan. *Ehrenselsi* Pál Ur, a' má-
 fikban pedig az ujjonan valóztott Superintendens T.
 T. *Hunyady* Ur szolgáltatták vala az Isteni tisztele-
 tet. Mind a' két Templomban jelen vala a' külö-
 böző vallásu Nemesség lle irhatatlan sokasága, sőt
 a' Pef. Templomban még az edgyes. Görög vallású
 Püspök Ur ő Exja is, a' maga tsalhatatlan és val-
 lás vallagatás nélkül való felebaráti szeretetének
 meg-bizonyittásául jelen vala. El végződven az Is-
 teni tisztelet, mind a' 2 Gróf Ur ő Exc. jok, mint
 már előre a' Követek által Hivatalafok, az őszve
 gyült Státusok közé bé-kifirtetének. Itt el olvasta-
 ték leg-előbb is a' Fő-Ispányságról adott F. Királyi
 Végezés; melyre a' F. Királyi Biztos Ur ő Excja
 egy szép Beszédet tartván, a' Fő-Ispány Ur ő Exc.
 ja hasonló szép Beszéddel felele-meg; és végre a'
 Státusok képeben egy érzékenyítő feleletet monda
 mind ezekre T. *Kazintzi* Dénes Ur. Ezt követte a'
 sokjmusika zengése, ágyuk dörgése, és az öröm
 kiáltá-

kiáltások. Ezen Ns. V. gyebélieken kívül sok más szomszéd Vármegyebéli Uraságoknak, mind a' 2 N. Váradí Püspök Ur ő Excjoknak, és az Aradi Püspök Urnak is jelen létek díszesíti vala ezen pompás Instellátziot. A' Ns. V. gye kívánságára az ő Exja Fia Gr. *Teleki Domokos* Urfi ő Nga is a' N. Vgye Tábla Biráji közé eskedtették. Elvégezödvén e' szerint az *Instellatio Persiai* készületü 3 külömbözö asztalok mellé ülének, és a' Vendégség végével 3 tántzoló házokban mulatnak vala, hol Magyar és más nyelven költ Versek osztogattnak vala. — Juliusnak 6 — és 7-dikén a' Vgye Szék ujittásához kezdének, melyről azt rendelék, hogy minden Tiszt viselök a' *Vox*-nak nagyobb száma után tételsenek, és így — Rendfz. V. Ispánnak tételék Péchujfalusi *Pechy Imre* Ur. Sub V. Ispánná *Belenyöi Bodthy László* Ur, Rend. Notáriusá *Kazintzy Dénes* Ur — Rendfzerint való Szólga-Birákká pedig következö Urak vállasztattak: „A' Váradí kerületben *Szegedy Ferentz*, a' Saár Rétiben *Csanddy István*, az Ermellyékiben *Csanddy György*, Szalon-taiban *Sánta László*, a' Belényesiben *Lakatos Imreh* Urak, Gen. Petceptor *Domokos Jakab* Ur. — Rendfz. való Fiskális *Molnár Sándor* Ur, és így a' több Hivatalak is e' szerint telyesítettének. A' Törvényes Táblának uj Afseksorok választatának, és mindenek egész tsendeliséggel ménének végbe. — Ma, u. m. 8-dikban Közönséges Vgye gyűlése tartaték az ő Exja Elölülése alatt, hol Felséges Urunknak azon Kegy. vizsgál-irása is fel olvastaték, melyben parantsoltatik, hogy mind azok, valamelyek a' Prothocolumba egy kifség szabadabb pennával irattattak volna, néhai Fels. II-dik *Josef Tsászár*ról, örökre ki-huzattassanak. — ő Exja Gr. *Teleki Sámuel* Ur tegnap előtt Bétsbe már szerenstésen vizsgálva érkezett.

„Nyitra Vgyének Főispánnya Gróf Forgács Miklós Ur. ö. Exja ezen Vgyének Közönséges-gyűlésében, Máj. 14-dikén, az öszvegyült Rendek előtt egy olly beszédet tartott Deák nyelven, mely a' Budai Deák Ujságban-is világ eleibe bocsáttatott, mely beszéd a' következő Maradék előtt is emlekezetet érdemel. Itt van szóról szóra magyarul:

„Azon szempillantástól fogva, hogy ezen N. Vgye igazgatása reám bízott, tellyes igyekezettel azon szorgalmatoskodtam, hogy a' Nemességnek minden julsaival bíró Familiáknak hasznokat 's előmeneteleket minden ki-telhető-képpen gyarapíttassam; de mind azok az akadályok, mellyek a' N. Vgye előtt tudva vagynak, ezen szándékomat annyira gátolták, hogyj ezt a' N. Vgye eleibe terjesztem, és ezen tzeleomnak szerentsés el-érhetés-re a' Rendektől segítséget kérnem mind eddig nem lehetett. — Imé el-érkezett már az a' boldog idő, melyben a' sullyosabb gondoktól meg-menekedvén, a' Nemesség julsaival bíró Familiáknak boldogításokról gondolkozhatunk — és számtalan fok nyomorúlt Nemes Özvegyekre, nemes vérből származott el-hagyott gyámoltalan Arvákra, 's egy általjában a' mindenféle ügyekkel le-nyomott Nemességek nyögő fokaságára nem tsak mezittelen szánakozó szemeket fordíthatunk, hanem azokat valóságos vigasztalással-is fel-támagathatjuk. — Tsak alig hihetem, hogy N. Vgyénkben tsak egy ollyan valaki-is találtathatnék, ki azt által nem látná, hogy N. Vgyénkben lakozó 's a' Nemesség julsaival bíró Familiáknak boldogíttását gyarapíttani e' következő módon szükséges ne volna: „Hogy a' Közönséges-társaságnak hasznára szolgáló Tisztviselők, 's más Nemes Férfiak-is, kik ezen N. Vármegyének különös boldogságát munkálódták, érdemek szerint jutalmaztassanak-meg. — Hogy a' fok gyermekekkel terheltetett Nemessi jussal élő édes Atyák 's Anyák gyermekeiknek neveltetésekben segítessenek. — Hogy azok a' Nemessi jussal élő Nevendék ifjak,

jak, kiknek a' tanulásra Talentomak vólna, Ide a' Szegénység miatt nem tanulhatnak, közönséges költségen taníttassanak. — Hogy azok a' Nemes ifjak, kik a' Hazabéli Oskolákban tanulásokkal jó reménységet nyújtottanak, hogy tudományokat szélesíthessék, más Nemzetek között magokat pallérozhassák, és tudományokat tapasztalásokkal is öregbíthessék, az arra való szükséges költségekkel segittessenek-fel, és bostáttassanak idegen Országokra. — Hogy a' Nemesséjjel élő özvegyek és árva minden ki-telhető módon segittessenek. — Hogy a' Nemesség, és minden Keresztény vallásbéli Papság, kik külömb külömb Szerentsétlen történetektől, u. m. tüztől, vitztől, jég-élsőtől, dögtől, 's több efféléktől nyomattatnak, a' Közönségesből segittessenek-fel.

Es hogy végre egy szoval minden Nemes Vármegyénk kebelében nemesséjjel elő Familiák, minden meg-elhető nyomorúságokban valami segittséget nyerjenek, hogy egy Szerentsétlen történet által úgy el ne nyomottathassanak, mely szerint soha többé fel-ne kelhessenek.

Nintsen ugyan-is, úgy vélem, ki a' Nemesséjjel előknek állapotját meg fontolja, edgy-is a' mi Gyülekezétünkben, ki én vélem edgyütt ezen szükséges előre való nézésnek hasznát és szükséges voltát által-nem láthatná 's ne érezhetné tiszta szivében, 's annál inkább, mennél bizonyosabb az, hogy ezen Szorgalmatosság közönségesen mindenekre, vagy lég alább maradékunkra árad-ki. — Melyre nézve, midön tellyes reménységgel vólnék, hogy nem kevesen taláttatnának ollyonak, kik velem ezen dologban edgyet értenek, erőss bizodalommal vagyok, hogy a' T. N. Vármegye-is ezen tzelomnak el-éréféré tellyes segittséggel, lenni el-nem mulatja. — Minnekutánna ezen tzelomnak el-éréférében a' magam szoross köteleffégem szerent, nem tsak mint ezen N. Vármegyének különös Tagja, nem tsak mint lakosfa, hanem mint kormányazója-is, szorgalmatos lettem vólna, e' következő 's tehetségünkhöz legalkal.

alkalmataffabb módját találtam-fel, fenn említett
tűzlom el érefére: t. i.

1) Hogy ezen N. Vgyében minden nemessi juf-
fal elők, ki ki szabadon és önként, a' mennyit akar,
minden erőszak, kényszerítés vagy maga meg-erőlte-
tése nélkül aratás, és nyomtatás (tséplés) idejében
ezen tűzre adjan a' mit adhat. — 2) Minden ke-
rületben találatni fognak olly Assessor Urak, kik e-
zen adományt, vagy a' magok Kegyeffégekből, vagy
az e' végre rendeltetett fizetésért bé-gyűjtik. — 3)
Ezen Assessor Urak közzül mindenik egy Jegyző
könyvet tartsan magának, melybe minden Nemessék-
nek, kik az ő Kerületében vagynak neveket fel-fogja
jegyezni, melynek szélén négy rubrikák lesznek, t. i.
Buzának, Rosznak, árpának és zabnak. Ezen jegy-
ző Könyvével el járja aratás idején a' fel-jegyzett Ne-
mességet, 's minden betsülettel kinek kinek által ad-
ván, ki ki azt és annyit fog belé irni, a' mit és a'
mennyit maga önként való jó szántából akar. To-
vábbra bizattatik az ezt követő Assessor böltsességére
az ezel való bánás, ne hogy valaki ezen adakozás-
ból bal következeseket hozzan ki. — 4) Ha vala-
ki a' Földes Urak közzül azonnal ki akarja mérni
az adandó Gabonát, ezt egész köszönettel el-kell
venni, ha pedig valaki az Urak közzül ennek ki-me-
retésének határt rendel, ugyan azon ki-rendelt időre
vigyáz az Assessor Ur, külömben ezt a' T. Plébá-
nus, vagy Prédikátor Uraknál, a' Környülállások
szerint mindenkor gondviseles alá lelehet tenni. —
5) Ezen Gabonának tartó és álló helye, a' Helysé-
geknek meg-vizsgálások után, minden Kerületekben
meg-fog határozatni annak módja szerint. — 6)
Ezen Gabona minden elztendőnek azon részében bo-
tsáttatik áruba, midőn leg dragábbban lehet el-adni.
Ha az álló helyen el adattathatik ott adattatik-el,
ha nem másfut; valamint az erre vigyázó Assessor
Urak gondoskodása jobbnak fogja tartani. — (a'
többi következik.)

Szarvasi Evang. Predikátor *T. Tefchedik Sámuel* Urnak hazafiúi érdemeiről emlékeztünk volt; de nagyobb remekjét adta ezen Urnak érdemes Felesége *Markovitz Therésia* Asszony is a' polgári virtusoknak, hogy sem mint azt el halgathatnánk. Hiv segítő Társa volt a' meg nevezett Asszonyság kedves Férjének, a' *Szarvasi* Dolgozó - Oskolának fel - állításában, 's gyarapításában. A' midőn el fogták Férjét rendes hivatalbéli kötelességei, az említett Oskolában való tanítástól; maga állott elő, a' tanítói hivatalnak folytatására. Épületesen oktatta az Iffjúságot a Ló herének plántálásában, a' méhekkal, eper-fákkal, és selyem-bogarakkal való bánásban. Hogy a' selyem-készítésnek egész mesterségét fundamentosan érthesse, ámbár már 10 Gyermekek' Anyja volt, még is tanulás kedvéért *O Budára* ment, első Leányával együtt a' királyi selyem-készítésnek Fő Intézőjéhez *Mazzukatty Agoston* Urhoz, kinek út-mutatása alatt olly épületet vett a' selyem-szövéshöz, hogy annakutánna oda haza szerentséssen munkába vette azt, úgy hogy 4 elztendő alatt hét mázsányi selyem materiát készített gyermekeivel 's tselédivel együtt, a' maga természetéből. Ugyan ezért, 25 aranyakat nyomó arany érdempénzt is nyert *II. Józseftől*, melyet *Ns Békés-Vármegye' All-Ispánnya T. Angray* Ur adott által nékie, az egész Evang. Gyülekezet előtt a' Templomban; melly alkalmas-sággal maga *T. Tefchedik* Ur is hasonló érdempénzzel tiszteltetett meg. — A' múltt hónapnak 26-dikán végezte példás életét *Markovitz Therésia* Asszony.

Temesvár 1. Jul. — Barátom! Melly hó háton és jég talpokon nyugodjék némelly közönségekben mái napon a' türedelem, imhol egy eleven példával világosítom meg előtted. Nállunk egy *Alberti* nevezetű Luteranus Ingrossista hofzfas síndései után Jun. 29-dikén meghalálozván, az ide való *Joséf Várossa* béli T. Pap Ur, mint Eretneket, nem akarja vala egyéb-képpen, hanem csak minden temetési tisztesség tétel nélkül a' Tzinteremnek külső kerítésébe eltemettetni, vagy inkább el-ásatni.

A' Pap Urnak ezen rendelését a' Gen. Vic. Köszeghy Ur-is helybe hagyván, a' szegény Özvegy minden szorgalmatosságai által-is, hogy férje tiszteletsegesen eltemettetnék, ki nem nyerhette. A' Frantzia nyelv tanító, ki-is hasonlóképpen Evangelikus, nagy érdemű és tiszteletű Püspök Petrovits Urhoz folyamodván, ki nyeré ettől azt, hogy ezen meg hült és lelketől elvált, már magábann sem Lutheránus, sem Görög, sem Pápiستا test, az itt lévő Görög vallásnak Tzinteremébe, még pedig illendő tisztelettel, a' nyugodalomra el-tétetnék: sőt nem csak, hanem azt-is egész kélszéggel ajánlani méltoztatott ezen említett nagy méltóságú Püspök Ur, hogy maga minden rendeléseket meg-fogna tenni, hogy a' temetéshez illő minden tzerimoniák a' magok módjok szerint véghez vitelsenek: a' mint hogy az itt lévő tisztség-béli Uraságoknak jelenlé-tekben, a' Papi köntösbe öltözött *Diaconusok*, a' Város Papja, és a' Afsissenek, a' stemplomnak ajtójában, a' hol a' test le vala tétetve, fél óráig imádkozóvak és éneklének, és az utánn az egész Sereg a' holt testet a' maga helyére el-kisére,

Moldva Országban, *Kimpolugnál* nagy kintsre re találtak egy odvas fában, mellyről minckutánna jelentés tétetett volna a' *Románi* Igazgató Tanáts-nak; ez által pedig a' *Gallitziai* Fő Kormányfőnek: Máj. 6-dikán költ következő értelmű vég-zése hirdettetett ki ő Felségének, a' *Gallitziai* 's *Bukovinai* minden Lakosok között, hogy a' kinek igaz jussa talál lenni az említett kintshez, jelenthe-ti magát három elztendők' el forgása alatt a' *Lembergi* második Törvényfőknél,

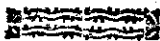
Lembergől írják, hogy *Janov* nevezetű helység-nél álló tábori vontató lovaknak közzül több el-húl-lott egy nap ötvennél. A' ló frissnek, 's egészséges-nek láttzik, azonnal el kezd egyszerre mohon enni, darab idő múlva pedig tátogni, 's csak le-dobban, mintha főbe lötték volna. Egy katonai Kommisszió-
ren-

rendeltetett oda *Lemberg*ből, hová az említett hely másfél posta, állásnyira vagon.

A' Vallási Türedelemnek jeles példája. — Melly nagy kegyességgel viseltetésék *II. Katalin* más vallású Alativalóihoz ki tették abból is, hogy az *Ohrenburgi* Tartományban található *Török Felekezet* szükségére a' *Kóránt* gyönyörűen ki nyomatattatta; Fő Papot (Mustitis) tett nekik, úgy-mint: *Achum-Muhamed-Dscham Hussemet*, a' kinek esztendei fizetésül 1500 Rublákát rendelt. — *Usó* Városában, pap nevelő Házat is fundált, mellyben a' *Török* Nevendék Papok (*Ulimas*) Egyházi hivataljokra rendszeren készítettnek.

A' bajusznak betses vóltáról. — — Annyira betsültetett a' bajusz, szinte a' *XI.* dik Századig a' *Frantziáknál*, hogy azzal kívánták magokat különböztetni minden iga alá vettetett Nemzetektől. Meg-vólt a' bajusznak ezen betsülete mind addig, míg *Vilhelm, Roueni* Ersek fel nem fegyverkezett a' hosszú haj és bajus ellen. Az végeztetett t. i. egy közönséges Papi Zsinatban 1096. esztendőben, hogy a' ki hosszú haját és bajuszt visel, az a' *Keresztény Anyaszentegyházból* ki-tiltásék, sőt hólta után a' szokott halottakért való könyörgésben se foglaltásék. El-vetette erre nézve *VII Lajos* Király-is a' bajuszsát, de a' mellyét úgy meg-utálta Hitvese a' szép *Aquitániai Eleonora*, hogy azon fogva Férjétől való el-válását kívánta, és meg-is nyerte. El-válván *VII. Lajos* Királytól, férhez ment *Henrikhez*, a' ki ugyan még akkor *Normandiai* Hertzeg vólt; de nem sokára *Angliai* Királyné leve. Jegyben adta *Elenora*, a' maga új Férjének *Poitou*, 's *Gouienne* Városait, 's ez szolgáltatott alkalmatosságot ama' nevezetes *Frantzia* Háborúra, melly 360 esztendőig tartott, 's *Frantzia* Országának 3 millió embereibe került.

Frantzia Ország. — Hogy a' Frantzia Birodalom zavaros környüllásainak ki-bonyolódása még távulotska légyen, meg tettzik a' Nemzeti-gyűlésben naponként elő forduló dolgoknak következő sorjaiból. — Jul. 2 dikán külömb-külobb helységek-ből és magános személyektől bé-küldetett jelentő Levelek olvastattanak fel, mellyekben ezek, amaz ujj hitnek le-tételét: — *szabadon élni, vagy meg halni* — mutatják bé a' Nemzeti gyűlésnél. Egy alszöny ember 500 Livrákkal kísértette el a' maga esküvés-t, jelentvén egyszersmind, hogy ő a' bujaságnak félre tétele által olly véggel gazdálkodta-meg ezen summátskáját, hogy hazájának óltalmára álfalson az által elő. — A' Prézes ez utánn egy tudostítást olvasott fel; melly szerint Frantzia Orzágnak partyai felől Anglus hajók szemléltetvén, lehetne tartani, hogy talám Anglus Sergek tzeloznának a' Frantzia szélekre ki-szállani. *Poitou* felől *Siopndl* által ellenbenn 26 vitorlák láttzottanak, ezek közt pedig 4 nagy hajók vóltanak. Ezen hirre segyveres Sergek rendeltetvén a' tenger partok felől való vigyázatra. A' Nemzeti örzök a' *Nántesi* Kom-mendánszt egész Familiájával edgyütt fogságra tévén, szorolsan örzik. Sz. *Gilles*nél 150 Nemes emberek, 76 meg hiteltetett Papok, és mint egy 400-ig való békételének, magokat egy ágyuval eg. Várba vonván, az a' gyanu feiöllök, hogy az Anglusoknak ki szállását, vagy más egyéb ellenséges próbá-jokat akarják segíteni. Már most ezek eller a' Nemzeti örzök ki szálva lévén, könnyen vér-ontásra kerülhet a' dolog közöttök. De más tudostítás olvastatván fel az utánn ugyan ezen helyről, ez azt erősití, hogy tsak az ujj Constitutionnak ellenségei terjesztették volna el az Anglusokról azt a' hirt, hogy ezek a' Frantzia indulatoknak rettegetése által más formába kívánnák az Orzágot öltözteni; holott a' dolog éppen ellenkező módonn volna, mivel az Anglusok még bátrították a' Frantzia népet, annyira hogy tsak hamar 20-ezeren jelennének meg a' a' tengernek partyain, 's ha a' szükség fogja kíván-

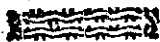

ni 300-ezeren fognak ki-állani. Továbbá, hogy minden lárma tsak onnan vette légyen eredetét; mivel 400 békételenkedők hajóra ülven, el akartanak szökni az Országból; de ezek-is visszra térítettének. — *Longviból* két irások olvastattanak fel, mellyek azon nagy egyefséget adják elő, mely a' Nemzetnek külömb-külobmb féle katonái között uralkodik, kik minden erejeket öfzve vetvén ezen Várost annyira megerősítették, hogy magát akár melly ellenség ellen meg-óltalmazhattya — Az utánn ezüst pénzeknek veretése, és a' hadi készületek jó rendben való tartatása határozottatott meg, és végre *Lámeth Károly* a' Gyülés Prézelsévé válofztatott. — A' rendkívül való jóvedelem *Kalsa Tisztvei* is meg-jelenvén, magokat 30 fegyveres katonáknak fizetésére ajánlották. Az utánn a' *Chatillon és Seauxi* Nemzeti ör-állók jötte nek-bé *Floridán* nevü Vezérjek alatt a' fellyebb említett ujj hitnek — *szabad lenni, vagy meg halni* — le tételére. Ugyan e' végre jötte nek-el az Invalidusok is, és még hátra lévő erejeket utolsó tsep vére kig, hazájoknak és a' Constitutió nak óltalmazására ajánlották. Végezetre meg-jelentek Párisnak külömb külömb Oskoláiból 8-ezer tanúlók, kiknek vezérek egy igen meg-illető beszédet tartván a' többeknek képekben, az ujj hitnek töllök való el fogadását kérte a' Nemzeti gyülestől. Mind ezen történeteknek ki menetele pedig nem egyéb, hanem egy képzelhetetlen öröm vala. — A' Nemzeti gyülestől ki küldetett Commissáriusoknak-is, kiket a' Gyülés a' maga tagjai közzül olly véggel küldött vala *Béfanfzonba*, hogy ezek itt a' Nemzeti fegyveres népeket hiteltétnék meg, jelentő Levelekből örömmel tétetődött közönségessé, hogy itt a' Katonák Tisztveikkel és Komendánsokkal egyetemben tsupa Enthiasmussal esküdtenek meg. — Sok és száma nélkül való hasonló örvendetes jelentő Leveleknek olvasása utánn, *Fdjette* kezdett-el beszélleni, jelentvén; hogy két petsétes le-irásai érkeztenek volna ő hozzá *Gen. Bouillé* azon Levelének, melly általa a' Nemzeti gyüléshez volt irattat-

va. „Ha a' *Bouillé* tzellya — így szólott tovább *Fájette* — munkába vétetődnek, kétség kívül lendőbb fogni lenni akkor ellene táborba szállanom, hogy sem most személyében néki feleletet adnom, tehát nem ő magáért 's általa való rágalmazatá somért, nem-is érettetek Uraim! kik bennem való bizodalmatokkal meg-tiszteltetek, hanem tsak azokért tselekefzem hogy néki-is itt elöttetek feleletet adok, kik az ő erősitései által meg-tsalattat hatnának. Ő engemet azzal vádol, hogy én az általatok meg-határozott Monárkhika igazgatás formájának ellensége vólnék: Uraim! én ugyan hitemet ujra nem téfzem-le, de szüntelenül készen vagyok véremnek ezen Uralkodás formájának általmazásábann való ki ontására, „ A' Nemzeti-gyűlés *Fájettének* ezen beszédét olyan tisztelettel vette, hogy azt a' napi jegyzések rendjébe fel-jegyeztetni el-végezné.

Jul. 3-dikán kezdődött az ülés a' *Pyreneumi Depártmán* nagy sebességgel érkezett hir-adásának olvasásán; melly szerint a' *Spanyol Sergek* a' *Frantzia* szélekre által ütven, az itt lévő *Polgároknak* semmi fegyverek és készülék nem vólna, hogy magokat, a' *Spanyolok* ellen általmazhatnák. A' *Gérondi Depártmán* is ezt jelentette, hozzá téven, hogy midőn a' *Nemzeti ör állók* elé-érkeztenek vólna, már a' *Spanyolok* magokat vízfza: vonták vól. Ugyan ezen dologról elé-állott a' *Pirénéumi Deputátus*, és ezt olvasta a' néki innen érkezett tudósításból, hogy az egész történet tsak valamely magános személyek között támodott vezekedés, és innen vette eredetét; mivel valami *Spanyol* fagyágók által lépven a' határt, a' *Frantziáknak* érdekben vágta fát, melly miatt a' *Parasztok* között verekedésre került a' dolog, 's a' t. — Meglévén határozva, hogy semmi pénzt *Frantzia Ország*ból senki ki ne vihessen, egy kérő *Levelet* nyújtott bé a' *Kereskedők Státus*sa, hogy leg-alább az idegen pénzeknek ki-vitele engedtetődnek-meg. Vól tanak lokan, mint p. o. *Freteau* és *Roussillon*, kik ezen kérést helyesnek lenni disputáltak: de vólta-

nak ellenben olyanok is, kik azt erősítették, hogy
 így a' *Luidorokat* és *Tallérokot* a' Spanyol Piásterék-
 nek neve alatt mind ki-lehelne költöztetni: a' mint
 hogy közelebbről *Torbochnál* 3 Tonna Spanyol Piá-
 stereknek állották el' úttyokat, kik *Vormatzia* felé
 bujdokoltanak. — *Metzből* az a' jelentés érkezett
 a' Nemzeti-gyűléshez, hogy *Bouillé* igen számosan
 olzta legyen el' a' maga tudósítását, de csak ma-
 gának és azon Sergeknek, mellyekkel fenyegetőd-
 zik; nagyobb megvettetésére: megvagnak min-
 denek győzöttetve az iránt, hogy a' kinek ereje
 vagyon valaminek véghez vitelére; nem fenyege-
 tődik, hanem hozzá nyul magához a' dologhoz.
 Az *Efopus* Muslitzája, fullánkjával fenyegette az
 öszvéreket; *Bouillé* idegen Hatalomságoknak Ser-
 geivel a' Frantziákat. — A' Frantzia Ország határ
 széleit őltalmazó fegyveres népnek száma 500 ezer-
 re számláltatott ezen Gyűlésbenn, melly alkalmat-
 osággal meghatározatott az is, hogy a' Rege-
 mentek hadi lábra állittassanak. — Két Deputá-
 tusok u. m. *Seran* és *Bonnét* irásban jelentették ma-
 gokat, hogy az ő értelmek nem engedi nékiek a'
 Nemzeti gyűlésnek tanácskozásaiában tovább jelen
 lenni. Némelylek azt erősítették ennek alkalmat-
 oságával, hogy ezen két embereknek jelentése,
 sok más rendbéli protestációknak fogna elő postája
 lenni. — Az utánn fel olvasta *Freteau*, a' Spa-
 nyol Udvar Párisbann lévő Követyének, *Mont-*
merinhoz béadott azon irását; mellyben ez bizo-
 nyosá tézi a' Nemzetet az iránt, hogy a' *Pyre-*
neumi Erdőkben esett történet koránt sem közön-
 séges ellenkezés, hanem az alattomban való és őt
 gyakran meg eső tilalmas fa kereskedésből szármo-
 zott magános emberek között elő fordult tsetepa-
 té. El-lehelne pedig azt hinni, hogy a' Spanyol
 Királynak a' Frantzia Nemzet ellen, mint a' maga
 Frigyesse és Barátyja ellen valami e' félét el-követ-
 ni, természetű és politikai fundamentomaival szem-
 től-izembenn ellenkező dolog volna. 's a' t. — Ha-
 sonló panaszos hangal állott ugyan ekkor elő az
 An-

Anglus Követ is, így szólván hogy egy hazug hírre Némtesnél két Anglus hajók árfiátatván vitorláik ezeknek el-vétettek. A' Nemzeti gyűlés az Anglus Követnek panaszszárára haladék nélkül meg-határozta, hogy Commissáriusok rendeltetvén, nyomoztattassék ki, mi-tsoda okonn esett légyen ezen hajóknak árfiálata-tása, és a' hajók tulajdonosainak károk illendő e-lég-tétel által pótolassék ki. Mivel pedig a' Nemzeti-gyűlés minden Hatalmanságokkal békefényben kíván élni; tehát parantsollya minden felé, min-den nevezetű Tanács-székeknek és Tiszt viselőeknek, hogy a' Frantziákkal 's különösön az ő ki-köld helyeikben, kereskedést űző idegenek a' magok sza-badságokban meg óltalmaztassanak.

A' *Delfin* Kormányozására alkalmasoknak tá-nálatott személyeknek száma már 91-re mégyen: az ezek között való váloftás pedig akkorra halasztatott, minek utána a' Király el-menetelének kö-vetkezése egészfen el-válik. Még előbb az arra ki váloftatott személyek a' Constitutiót, ujja ki-dok-gozva és rendbe szedve, a' Nemzeti gyűlésnek el-té-jébe fogják terjeszteni. — Az ujj Constitutiót nem kedvellők már most sokkal jobban üldöztetnek az egész Országban, mint ez előtt, és a' magok in-dulattyaikat az ilyenek leg alább titkolni kéntelenek. Egy helyen 5 személyek, tsak azért, hogy a' Ki-rálynak el-menetelén örvendeni láttattanak, igen kinoson ölettenek meg. E' történt *Brest*ben egy Tiszt is: *Montpelier*ben pedig a' Nemzeti ör állók mindeneket, kik Aristokratikusoknak tartattanak, a' Felleg-várba zártanak: a' Párisi tömlöztők is a' dühötségnek és üldöztetésnek hasonló áldozatra va-lóival vagynak bé-töltve. — *Bellemont*nak nevez-tetik az, a' ki *Bnuillé* helyet *Metz*zi Komendáns-nak tétettetett.

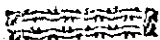
A' többek között közelebből 2 irások érkez-tenek *Monstól* a' *Zsévodán* nevű Vadász Regiment-hez. Egyik ezek között a' köz-legényeknek szöll, a' másik pedig *Schmid* nevezetű Káplárjoknak. E-zekben arra öltöztöztetnek a' köz-katonák az ha-zájek.

zajokból el bujdoklott Tisztek által, hogy követnék ezek is az ő példájokat, 's szolgálnának ne másnak, hanem Királyoknak, mint ők, 's hagynák el az Országot. A' Káplárnak pedig tisztség ígértetik, ha el szökvén az Országból az *Artésiai* Grófnál megjelenéndik, ki az Ország széleihez közel az a' Királytól néki adatott telyes hatalommal mulat, hogy minden szökevény Frantziákat rangjokhoz képezt a' Király szolgáltyába bé fogadjon. A' Vadász katonák ezen hivatalt nem hogy el-fogadták volna: hanem még a' nékik küldetett Levelet is a' Tanátsnak által adták. — Az e' féle hírek és Levelek arra indították a' Királyt: hogy a' folyó hónapnak 7 dikén tulajdon keze irását botsátaná a' Nemzeti-gyűléshez, mellyben mind ezen maga nevébenn hívogató Leveleket hamisaknak lenni erősití, és ezen keze irását a' következő szökönn végzi: — „ Szükségesnek tartom ezen Leveleknek erősitéseit hamisaknak hirdetni, 's azt is meg ujjítani: hogy midőn Párist el hagytam, nem másuvá hanem tsak *Montmedibe* szándékoztam, hogy innen az előttem szükségesnek tettző nehézségeket, a' Nemzeti-gyűlés elejébe terjeszthessém, mellyek a' Törvényeknek bé töltetése és folytatása iránt elő-fordulhatnának. Ezen irásom által nyilvánosságossan ki-jelentem, hogy azok, kik tölten a' fellyebb említett hatalmat vetteknék lenni erősitik, igen alaton módon tsalárdkodnak. „ —

L AJOS.

Utolsó jegyzések. A' F. Király, Királyné, *Ferantz* fő Hertzeg, és az egész F. Ts. Király Udvar tegnap-előtti dél-utánni 8 órától fogva, igen egészséges és friss állapotban Bétsben vagynak. Vasárnapig nyugszik ő Felsége, ekkor pedig a' közönséges Udv. Isteni tiszteleten meg-jelenvén, annak utánná a' Tanáts Palotájába *Cercle* léfzen, és az ő Felségéhez való közönséges bé-menetelre tsak a' jövő Kedden fog előbb engedelem adatni. — El-ment már ő Felségének azon kegyelmes felelete, mely szerint az Erdélyi *Dietának* meg-engedetetti, hogy ezen folyó

lyő hónapnak utolsó napjáig folyhassan az Országgyűlése — és ekkor vége léízen. — A' Prutzszus Királynak Adjutántja *Obeffer Bisfousverder* 4 más Prutzszus Tisztekkel edgyütt jelen vagyon Bétsben, ki az ő Felsege meg-érkezésére várakozott. — Azt beizéllik, hogy F Urunk a' Tsch Koronázás után a' Szakzoniai Udvarf fogná meg látogatni, és a' hatar széleken a' Prutzszus Királya fogának ölzve jöni. — Tegnap estve érkezék Bétsbe egy Orosz Kurír *H. Gallitzinhoz*, és az öltától fogva közönséges a' hír, hogy *H. Reppin* egy alkalmas Mulzka Seregrel a' Dunán által menyén, *Sylisriánól* a' Török Táborra ütött, és 9000 et abból réiz-szerint le vagott, réiz szerint el-fogott. 25 ágyukat és az egész tábori készületet prédául nyerte, és a' Törököt ezen környékről mind el izélezttette volna — meg haljuk minden órán igaz-é vagy nem. — Várjuk Bétsbe a' Kolonai Vállalztó Papi Fejedelmet, kinek izámára *Schönbrunban* már szállás kéizttetik. — Erdélyben, a' minden elztendőben izokásban lévü Ref. *Synodus* már meg esett, hol a' *Parók* viseléséről nagy völt a' vetélkedés, és tsak ugyan jobbnak itélték azt, hogy a' ki el-lehet a' nélkül — az az nem kopálz — ne viselje. Erről a' *Synodus*ról minden órán bővebben.

Hir-adás.

A' *Ketskemét* Várofsa' mostani, 's még ujjánon építendő Mészárszékei edgyenként is az hozzájuk tartozandó legelő különös mezővel ezen folyó elztendőben Aug. 5-dik napján *Kotyavetye* által 's többet ígérőknek ki-fognak adatatni.

Költ Bétsben *Juliusnak* 22-dikén 1791.